

DET HANDLAR OM ATT

VÅGA TA BESLUT

TEXT: ANDERS MELLDÉN. FOTO: ALEX&MARTIN

Hon är för de flesta Uppsalabor välkänd för att vara den som *tar striden*, som hellre säger ja än nej, och inte räds för att trampa på ömma tår. Men hon är också *företagaren* som gärna bygger och fixar - något som hon nu, efter pension från Plan- och Byggnadsnämnden - gärna låter ta mer tid. Möt *norskfödda* Liv Hahne, som växte upp med mormor och morfar, har fem barn och tio barnbarn, och blev Uppsalas mest *omtalade politiker* efter sina nästan fyrtio år vid den kommunala makten. →

”En kupp ... man får kalla det vad man vill.”

IV HAHNE SITTER REDAN på kaféet när jag kommer. Markerade röda glasögon. Ett litet uns norsk accent avslöjar ursprunget. Hon har arbetat med Uppsalas kommunalpolitik i fyrtio år och har suttit trettiofyra av dem i Plan- och Byggnadsnämnden, år som gjort henne känd för att vara den som tar striden. Nu är hon pensionär, men blev fram till årsskiftet omskriven i media för sin okonventionella metod att få igenom sin sista fråga.

– När det gäller Ärna så hade vi listat det ärendet i arbetsutskottet. Inväntade bara en planhandling som skulle komma i början av december. Samtidigt hade vi förlorat valet och majoriteten.

Liv Hahne visste att den nya majoriteten inte var intresserad av en civilflygplats på Ärna.

– Vi hade en ansökan inne, på ett bygglov för en terminalbyggnad. Då tänkte jag: Nu blir det uppförbacke, nu ska man börja om från början med ett ärende som har stötts och blötts i tio, tolv år. Så när vi skulle fastställa föredragningslistan vid sammanträdet i Plan- och Byggnadsnämnden den tolfte december, bad jag att få lyfta in Ärna flygplats som ärende. Ingen reagerade. När vi kom till Ärnepunkten skedde all formalia på precis det sätt som det skulle. Beslut togs om att bevilja bygglovet, men även om att ha en justering av protokollet den 29 december, eftersom jag ville se om några nya synpunkter hade kommit in. Men det var inte något som inte redan hade prövats av högre instanser. Så då justerades protokollet och ärendet var klart. Länsrätten valde att inte pröva det, vilket jag blev glad över, men sedan är det ju överklagat till länsstyrelsen av andra skäl, som buller och så vidare. Men även den miljökonsekvensbeskrivningen är ju redan gjord.

Beslutet togs bara några dagar innan du skulle sluta. En centerpartist var sjuk och du kände till att en centerpartist var jävig och fick lämna mötet, var det en kupp?

– Kupp ... jag har inte skapat reglerna att nämnderna sitter kvar till årsskiftet. Och det är klart, vid ett maktskifte är det väl inte så konstigt att man plockar upp ärenden som man gärna vill få igenom. Så en kupp ... man får kalla det vad man vill.

Varför var frågan så viktig för dig?

– Personligen tycker jag att det är viktigt att vi får en civil flygplats på Ärna. Den skulle vara bra för Uppsala och bra för Norduppland. Norr om Björklinge backar alla upp det här till hundra procent.

V I GÅR RAKT PÅ SAK.

Norskfödda Liv Hahne känns som en sådan person – lika bra att ta tjuren vid hornen liksom. Hon har varit verksam som kommunpolitiker sedan 1976 och har under åren haft positioner inom bland annat Socialnämnden och Plan- och Byggnadsnämnden. Positioner som påverkat många enskilda människors liv. I sistnämnda satt hon som ordförande och vice ordförande i trettiofyra år, och hon har verkligen sett Uppsala växa, och varit högst delaktig i stans expansion. Samtidigt som många sett en doer i Hahne har hon trampat på en del ömma tår och aldrig tvekat att ta strider. Något som också gjort att hon hamnat i flera blåsväder under åren. Och fastän hon nu gått i formell pension är jag ganska säker på att vi kommer att få höra mer från henne.

Som sagt, tjuren vid hornen. Vid en snabb googling kommer bland annat snatteri, misstänkt jäv och privata vinstintressen i fastighetsaffärer upp. Artiklarna är många gånger gamla, men som politiker går ju medias ditmålade ränder aldrig ur. Finns de på nätet så finns de i evighet.

– Det handlar om att våga ta beslut, kommenterar hon generellt blåsvädren.

– Som jävsfrågan som gick ut på att min sons företag skulle driva liknande verksamhet som den vi vid det aktuella mötet skulle ta beslut om. Det gör det inte. Finns det risk för jäv ska man ju lämna sammanträdet, men det hade jag inte en tanke på. Ärendet gällde LSS-verksamhet och hans företag bygger fastigheter.

Företaget hon syftar på är Livbo AB som drivs av sonen Benjamin, och där Liv Hahne äger 14 procent. Hon har parallellt med jobbet som politiker hela tiden även varit egenföretagare.

– Jag började med att köpa och renovera hus – det har länge varit ett stort intresse. För tretton år sedan blev två av mina söner arbetslösa, och jag hade en tomt i Funbo. →

Liv Hahne

Född: 1944, i Uppsalas vänort Bærum, Norge. **Bor:** I egenbyggt hus i Funbo.

Familj: Fem barn (tre söner i Uppsala, en i Vietnam, en dotter i England), tio barnbarn.

**”Vi vet var du bor...
Vi vet din portkod...
Du ska inte tro att
du går säker ... Död
åt honan... Det har
varit elaka brev...
allt möjligt.”**

Vi startade företag och byggde det första gruppboendet där. Men vi bygger bara husen, sen hyr vi ut dem till olika företag som driver verksamheten.

Och du har inget intresse i driftsföretagen?

– Nej. Vi är fastighetsägare.

Du har anklagats för en del olika saker. Har du straffats någon gång?

– ... för tolv år sen fick jag en straffavgift för att ha kopplat på ett avloppsrör som inte varit i bruk. Har också fått fortkörningsböter.

Och snatteri någon gång på nittio-talet som det skrevs en del om?

– Ja, på Överskottsbolaget. Skulle köpa tio spännband, men ett följde med obetalt. Jag friades i tingsrätten, men då

började folk snacka om att friandet hade politiska förtecken, så det överklagades och gick till hovrätten. Jag fick 440 kronor i böter.

Var går din gräns för vad som är etiskt rätt att göra?

– Köra för fort ... visst är det fel. Spännbandet blev jag ju dömd för, men jag kan inte påstå att jag la så oerhört stor vikt vid det, även om jag var ledsen. Man måste ha respekt för lagar och regler, men alla kan göra fel. Jag tycker ibland att vi i Sverige behandlar medborgarna väldigt styvmoderligt. För mig är det viktigt att liten som stor ska behandlas lika. Jag tycker att vi borde ha passerat den tid i Sverige, då man stod med mössan i hand inför myndigheter. En inglasad balkong

LIV - år för år

Juice Bar

BY BJERKING

Välkommen till oss på Relationsdagen och förfriska dig med våra fräscha fruktjuicer. Prova till exempel vår populära konstruktionsjuice, vår installationsjuice eller varför inte någon av våra energigivande projektledarjuicer. Väl mött!

bjerring

VI SES PÅ
RELATIONS DAGEN!

”Ordförandeposten i Plan- och Byggnadsnämnden är en av de högsta maktpositionerna man kan ha i en kommun.”

eller uteplats stör ingen. Det måste man kunna bygga fastän det finns en massa lagar och regler kring det. Man måste ha sunt förnuft med sig och sätta sig in i olika personers situationer. Det finns de som säger att om Liv säger nej till något, då är det exceptionellt.

LIV HAHNE STÖDJER, såsom flera andra kommunpolitiker, YIMBY-rörelsen. (Yes, In My Back Yard, som motsats till NIMBY:s som inte vill att något ska byggas i deras närhet, reds anm)

– YIMBY var aktiv i Uppsala för runt fyra år sedan, och folk från rörelsen satt med på olika möten. Men numera är de inte så aktiva. På varje detaljplan får vi in mellan trettio och hundra svar, och det är inte många som är positiva. Snarare säger folk nej av olika anledningar. Därför var YIMBY-rörelsen bra.

Är det inte fegt att bo i Funbo om man är en YIMBY?

– Haha ... ja, jag har ju i och för sig bott längre inne i centrala stan än jag har bott

i Funbo. Och nu bor jag granne med ett gruppboende, med Bärby ungdomshem, med alla asylsökande på Åbyanstalten. Och det ska byggas en hel del där ute, så det är inte så att man är helt fredad för att man bor i Funbo.

Vad innebär ordet makt för dig?

– Ordförandeposten i Plan- och Byggnadsnämnden är en av de högsta maktpositionerna man kan ha i en kommun. Givetvis måste du ha en majoritet med dig, men det är den post där du har störst makt över människors boende, verksamhetslokaler och så vidare. Hela utvecklingen av Uppsala.

Lockar själva maktpositionen?

– Ja, att vara med och sätta agendan →

En föränderlig och flexibel stad - har vi det?

City som ett vardagsrum - hur vill du inreda?

Vår vision är den goda staden. Därför ställer vi oss ständigt frågor om vad den är, och under Relationsdagen så vill vi gärna diskutera det med dig. Kom till vår monter så får vi höra hur du tänker om Uppsalas utveckling.

VASAKRONAN

Välkommen till en bättre värld

12

SNABBA *med* LIV HAHNE

- Ingen bullmormor

Förebild?

- Margaret Thatcher. Hon kom från små förhållanden och hon var bra på att hålla sitt ord. Det är viktigt inom politiken. Nu är det så mycket ånger
- det gör människor vilsna.

Sverigedemokraten William Hahne?

- Nej, vi har ingen relation.

Vem går du ut och tar ett glas vin med?

- Ingen speciell ... i så fall tillsammans med flera. Jag har jobbat uppåt sextio timmar i veckan när det varit som mest. Då är det skönt att komma hem och bygga och snickra och fixa i trädgårdarna.

Är du en bullmormor/farmor?

- Nej, snarare har jag velat lära barnbarnen att klara sig själva och inte stå handfallna. Ut i skogen och fixa, inte bara köpa allt. De ska kunna se vad som finns omkring dem.

Mat?

- Jag lagar gärna. Är inte mycket för halvfabrikat.

Läser?

- Allt möjligt. Deckare ibland, gärna biografier.

Ser på?

- Nyheter och debatter på paddan. Och ett och annat husfixarprogram på TV.

Kläder?

- Sticker och syr det mesta själv.

Glasögon?

- Lite färg kan aldrig skada när man kommer in i min ålder. Har tre fyra par olika att byta med.

Kör?

- Chrysler. Jag älskar att köra bil.

Tränar?

- Nej, jag arbetar fysiskt.

Om du inte blivit politiker?

- Kanske jurist.

Hållbar tillväxt!

Det finns inget avfall, bara resurser.

Vi är inte vad vi heter.
Vi tar hand om alla typer
av resurser. Kontakta oss!

**RETUR
PAPPER** CENTRALEN

– ett miljöföretag i Almgruppen

018-18 65 50 www.returpappercentralen.se

Arlanda VIP Service

En bättre start på resan kan du, dina kollegor och din familj inte få.

Tänk dig att du åker direkt till VIP-entrén avskild från stökiga terminaler och med egen säkerhetskontroll. Vi tar emot dig och du får ett eget VIP-rum i väntan på avgång. Där kopplar du av med champagne, softdrinks, kaffe, te, snacks och frukt. Under tiden tar vi hand om allt det praktiska. Vi checkar in, ordnar med passkontroll och bagage. Vi bevakar din avgång och säger till när det är dags att resa. Då kör vi dig direkt till planet. Smidigare kan det inte bli. Trevlig resa!

tror jag lockar många människor. Sen vill alla inte axla det ansvar och den utsatthet som följer med.

Vad tror du om din efterträdare, Erik Pelling?

– Jag har inte sett så mycket än, men i lagstiftningen kan du alltid hitta para-grafer och motivering att säga nej till nån som exempelvis vill stycka av en tomt på landsbygden, lika väl som du kan hitta vägar att säga ja. Om tjänstemännen skriver fram avslag tror jag Erik Pelling går på det, medan jag skulle ha granskat och kanske vänt ärendet till positivt.

På ett vanligt jobb går man parallellt under en tid när man lämnar över arbetet till en ny person. Ni har inte haft någon sån överlämningsperiod?

– Nej. Vilket kan innebära problem med kontinuiteten, eftersom den politiska inställningen hos en ordförande styr väldigt mycket. Enda överlämningen är att han har fått femtusenfemhundra nya byggrätter på sitt bord ...

MAKTEN HAR FÖRSTÅS också en baksida. Många har som sagt åsikter om Liv Hahne och hennes jobb. Men att få tag på henne inför intervjun var inte särskilt svårt. En sökning på Hitta.se och ett sms till mobilnumret räckte.

– Jag har alltid haft öppna kontaktuppgifter vilket har inneburit att jag stundtals haft väldigt hård arbetsbelastning. Men jag tycker inte att politiker ska springa och gömma sig bakom hemliga adresser. Då viker vi oss för ett samhälle som vi uppfattar som farligt.

PELLING OM HAHNE:

ERIK PELLING, kommunalråd (s) och ny ordförande i Plan- och Byggnadsnämnden

– Även om jag ofta haft en annan åsikt och inte så sällan har ifrågasatt hennes agerande har jag imponerats av Liv Hahnes förmåga att rakryggat stå upp för sin linje. På det personliga planet har jag också uppskattat Liv Hahnes goda humör och frikostighet med komplimanger även till sina motståndare.

Men du har fått utstå en del hot.

– Ja: ”Vi vet var du bor.” ”Vi vet din portkod.” ”Du ska inte tro att du går säker.” ”Död åt honan.” Det har varit elaka brev ... allt möjligt. Ofta tror jag det är människor som är väldigt frustrerade som hittar ett namn som de kan spy ut sin frustration på. Får man då kritik i media så spår det på dessa människors fantasier. Jag tror det är en del av att vara politiker, även om vi förstås inte ska acceptera det.

Hur har du bemött hoten?

– Inte alls. Jag har gjort polisanmälan två gånger då det har varit riktigt grovt. Inte därför att jag själv har känt så mycket rädsla utan mest för att polisen vill det.

Med makt kommer, förhoppningsvis, pengar. Du har en hyfsad lön och driver samtidigt egna företag. Är pengarna en drivkraft?

– Nej, då skulle jag inte syssla med politik. Det fasta arvodet för mig som ordförande har legat på cirka elvatusen i månaden (plus den vanliga lönen, reds anm). Sen var jag ensamstående mamma också, och behövde ha mat på bordet. Därför började jag renovera och sälja hus.

Det kan man ju tjäna ganska mycket på.

– Ja, absolut om konjunkturen är rätt. Jag lever inget liv i lyx och flärd – bor i ett egenbyggt rött hus med vita knutar, har aldrig haft någon noja för märkeskläder. Men jag har levtt ett väldigt intressant liv, och om det sedan har resulterat i att företaget har gått bra så är det positivt. Pengar är ett medel som gör att företaget kan leva vidare och utvecklas.

Du sa tidigare att någon hotat dig med ”Död åt honan”. I en artikel jag läste med dig sa du också att ”som kvinna får man inte vara kaxig”. Har du behandlats dåligt bara för att du är kvinna?

– Ja. Än idag blir man behandlad annorlunda. Det är liksom klapp på huvudet och ”jaja, det där gick ju bra”. Man har ju till och med fått klapp i baken förr om åren, och kommentarer som man inte ska acceptera. Eftersom jag biter ifrån blir jag kaxig, medan en man skulle ha ansetts bestämd.

Har det förändrats sedan sjuttioalet då du började?

– Nja, jag förvånas över att det fortfarande finns kvar inom politiken. Tror det

har att göra med att man söker makt, och männen är bättre på att lyfta varandra. Men jag har ju aldrig varit annat än kvinna så jag har inget att jämföra med, haha.

Om ni vunnit valet, hade du då suttit kvar?

– ... jag tror att jag hade suttit kvar ett år för att göra en snygg överlämning.

LIVET SOM PENSIONÄR är hyfsat aktivt för Liv Hahne. Hon jobbar någon dag i veckan med kommunpolitiken och sitter i Socialnämnden. Annars skissar hon just nu på ett nytt fastighetsprojekt. När våren kommer sköter hon om trädgårdarna till Livbos tio fastigheter. Men hon tar inte ut lön från företaget.

Så för dina 14 procent har du ganska stor arbetsbörda?

– Ja, men jag tycker det är roligt att snygga till trädgårdarna. Och jag har mat på bordet, vad ska jag då med mer pengar till?

Du jobbar fortfarande med kommunpolitiken. Borde du inte ge de yngre en chans att ta över?

– Jo, absolut. Men i samband med ett val så engagerar sig många ungdomar. De kommer in på listor och in i nämnder och börjar jobba. Sen kommer avhoppet. De märker att de sitter på sammanträden utan att ha nåt inflytande – som röstboscak om de är i majoritet, eller så sitter de och väntar på att majoriteten ska fatta beslut om de är i opposition. Hur upplytande är det? Vi måste reformera politiken så att människor känner att de är en del av nåt. Idag tar det kanske fem, sex år innan man får inflytande, och ungdomar vill inte vänta så länge. Så tillväxten är inte så stor som man tror. Det är fyrtio-talisterna som håller uppe den här demokratin, haha.

SJÄLV VAR JAG SEX ÅR när du började med kommunpolitik 1976. När du går runt i Uppsala, är det något specifikt bygge eller landmärke som du är extra stolt över efter alla dessa år? – En byggnad som är så fantastiskt fin, men som inte så många tänker på, ligger nere på Svintorget, där auktionskammaren nu finns. Det var kontroversiellt förstås, eftersom huset skulle ligga på torget, →

1971	1972	1973	1975	1976	1979
Flyttar till Uppsala.	Flyttar till Knivsta.	Gifter sig med Nils-Erik.	Börjar läsa juridik på Uppsala universitet (tog aldrig någon examen).	Börjar med politik i Gatunämnden.	Sonen Benjamin föds.

”Det finns de som säger att om Liv säger nej till något, då är det exceptionellt.”

”Jag hade inga syskon, inga kusiner, så jag blev vuxen snabbt.”

men blev så vackert. Jag bara önskar att området runt om skulle leva upp lite mer.

En annan lite speciell händelse som Liv Hahne minns är när Trädgårdsstaden i Norby skulle byggas. Under planeringen möttes hon av ett stort protestmöte.

– Det var väldigt aggressiv stämning och sen saboterades alla maskinerna där uppe. Det gjorde att det blev intressant nu för ett år sedan, när vi presenterade planen för ett nytt område granne med Trädgårdsstaden. De boende i Trädgårdsstaden protesterade högljutt, och på ett sånt möte kan man ju tänka att: Ni hade ju aldrig bott här om vi hade gett vika för de som protesterade förra gången – kan ni inte vara lite generösa nu?

Hon retar sig på resonemanget som ofta uppstår i såna här situationer. Att ”vi” vill inte ha ”dem” så nära.

– Det är för mig ett mycket större problem, när man resonerar i ”vi” och ”dem”.

Gillar glasögon med färg.

Men det tycks inte människor bry sig om när det gäller att skydda sitt eget bostadsområde.

Ett annat problem som hon tar upp är Uppsalas begränsade centrum.

– Vi har ökat med fyrtiotusen invånare sedan jag började, men vi har inte lyckats bredda centrum! Trodde östra sidan skulle få en skjuts i och med båghusen – men det verkar gå en psykologisk gräns vid järnvägen. Urbaniseringen är ett faktum och stan ska förtätas, men där skulle jag vilja ha en större samsyn. Det blir så dyrt varje gång något överklagas och i slutändan är det de som ska bo där som får betala.

Så hur tycker Liv Hahne att man ska bygga bostäder? Ett sätt som testas för att få ner priserna är att få in fler byggbolag.

– Ja, kommunen har jobbat aktivt för att få in fler mindre byggherrar, men konkurrensen har än så länge inte pressat byggpriserna. Det har blivit attraktivt att bygga här eftersom priserna tangerar Stockholms, och så länge det är bostadsbrist händer ingenting. Inte bygger vi för de unga inte.

Hon nämner ändå undantaget i Rosendal.

– Ja, det är intressant. Tack vare nytt tänk kommer man under hyresnivån per månad för ungdomarna. Det är ju jättekul!

LIV HAHNE VET vad bostadsbrist handlar om, som själv kom till Sverige under bostadskrisens sextital.

Hon växte upp tillsammans med morföräldrarna i Bærum i Norge. Hennes far hade suttit på Grini – ett nazistiskt interneringsläger för politiska fångar – eftersom han varit med i motståndsrörelsen, och hennes mor mädde av förklarliga skäl inte psykiskt bra.

– Jag hade inga syskon, inga kusiner, så jag blev vuxen snabbt. Flyttade till England som femtonåring och fick jobb på hotell ett par år.

Efter en sväng tillbaka till Norge reste hon åter till England och Brighton där hon träffade sin första make. Tillsammans reste de till Grekland och seglade med turister. Så tog militärjuntan makten 1967 och Liv Hahne flyttade till Sverige. Hon var då tjugotre, bodde en natt i Svinestund, köpte DN för sina sista pengar

och såg en annons där en bonde i Gimo behövde hjälp på gården. I snöstorm i januari åkte den då ensamstående mamman dit och fick jobb och husrum.

Varför blev det just Sverige?

– Då var mormor och morfar döda, min mor ville jag inte belasta just då, även om jag hade mycket kontakt med henne sen. Sverige var ett land som norrmännen såg upp till. Men jag kände ingen här.

Hon var i Gimo ett och ett halvt år som piga. Sedan erbjöds hon ett jobb i Uppsala där hon kunde köpa en bostad.

– Jag studerade för att lära mig svenska, men kunde inte så mycket om hur landet styrdes. Så när en granne frågade om jag inte ville gå med i Moderaterna gjorde jag det.

Liv Hahne sa ja, under förutsättning att de skulle försöka avskaffa kvinnoförbundet.

– Det fanns ju ingen mansklubb, och kvinnornas frågor var väl lika mycket männens? I Sverige diskuterades jämlikhet mycket på den tiden, men den praktiserades inte.

Hon träffade sin svenske man Nils-Erik, och de slog vad om att de skulle tjäna ihop en miljon. Tillsammans startade de ett åkeri, fick ett barn och köpte radhus i Knivsta.

– Till slut var miljonen ihoftjänad och vi kom överens om att skilja oss, haha. Skämt åsido, det var ett gemensamt beslut.

Hon flyttade tillbaks in till Uppsala där hon efter en tid träffade radioprofilen Kenneth Boa Eriksson som hon gifte sig med.

– Fler äktenskap blir det inte ... eller... nej, det är inte tänkbart. Men jag har ju inte haft en massa förhållanden, utan är av åsikten att ska man flytta ihop så ska man skriva kontrakt – äktenskapsförord och så.

Första nämnduppdraget var i dåvarande Gatunämnden, där hon efter tre år valdes till ordförande. 1982 började hon som vice ordförande i Byggnadsnämnden och resten är, som man brukar säga, historia.

– Jag kan inte fatta att det är så många år. Men det är klart, kollar man i detalj så är det mycket som har hänt. Och det kliar redan i fingrarna. Trots att det bara gått en månad sedan jag slutade, har jag lite abstinens. ☺

1982

Utses som vice ordförande i Plan- och Byggnadsnämnden, samt kommunstyrelsen.

1986

Gifter sig med Kenneth Boa Eriksson.

1990-talet

Ordförande i Gamla Uppsalas kommunalnämnd och i Gottsunda.

2014

Går i pension från Plan- och Byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

2015

Sociala frågor på agendan, och nya byggprojekt.

ICT UPPSALA
SWEDEN

**Klustrad kunskap inom
informations- och
kommunikationsteknik**
www.ictuppsala.se

ICT Uppsala

En branschförening som förmedlar kunskap, kontakter och affärer

• AR Internetplatsen • Atea • Borderlight • Citerus • Connectel • Consoden • Data Ductus • Evry Consulting • Fertsoft • IAR Systems • InBiz • IP-Only Telecommunication • IT-Gymnasiet • Knappa • LeanOn • Phosworks • Prevas • S2 Communications • SICS • Sogeti Sverige • TeliaSonera • Transagile • Trippus • Uppsala Innovation Centre • Uppsala Universitet, Inst. för inf.teknologi • UPSYS • Xite • Åf Technology

**Ansök om medlemskap på
www.ictuppsala.se**